

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 8 lutego 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 czerwca 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odmawia adwokatowi M. P. przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skarżącej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 2 czerwca 2020 r., III AUa (...), oddalił apelację odwołującej się J.B. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 4 lutego 2019 r., VIII U (...), oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 28 sierpnia 2017 r. odmawiającej przyznania jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, gdyż w ostatnim dziesięcioleciu nie udowodniła ona 5-letnich okresów składkowych i nieskładkowych.

W imieniu odwołującej ustanowiony z urzędu pełnomocnik zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną, zarzucając naruszenie prawa

materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa emerytalna) i przyjęcie, że skarżąca nie legitymowała się co najmniej 5-letnim okresem składkowy i nieskładkowy przypadającym w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. z uwagi na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego polegającego na „możliwym naruszeniu zasady proporcjonalności w świetle treści art. 67 Konstytucji w związku z art. 31 ust. 3 ustawy zasadniczej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis Nr 1508600; z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis Nr 1482401; z 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX Nr 2080880). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno

kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2015 r., III UK 206/13).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że autor skargi nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu. W uzasadnieniu skargi pełnomocnik sam przyznał, że skarżąca nie posiada wymaganego stażu okresów składkowych i nieskładkowych do przyznania renty. Tymczasem dla nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy istotne jest, aby niezdolność ta powstała w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Wówczas możliwe jest stwierdzenie, że naruszenie sprawności organizmu powoduje utratę zdolności do pracy przynajmniej zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych (art. 12 ust. 3 ustawy) i uniemożliwia dalszą aktywność zawodową. Wobec tego dla spełnienia warunku określonego w art. 57 ust. 1 pkt 3 tej ustawy przez osobę częściowo niezdolną do pracy, której częściowa niezdolność do pracy nie powstała w okresach wyszczególnionych tym przepisem i wykonującą pracę odpowiednią do zachowanych możliwości zdrowotnych przyjmuje się, że wymagane jest pogorszenie stanu zdrowia w stopniu uniemożliwiającym przynajmniej wykonywanie pracy w dotychczasowym ograniczonym stanie zdrowia zakresie. Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoim orzecznictwie wskazywał, że pogorszenie istniejącej przed podjęciem zatrudnienia niezdolności do pracy w ramach danego jej stopnia uzasadnia prawo do renty, gdy po pierwsze powstało w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej oraz po drugie, gdy spowodowało autonomiczną utratę zdolności do wykonywania pracy w dotychczasowym zakresie (por. uchwałę z 12 czerwca 1984 r., III UZP 24/84, OSNCP 1985 z. 1, poz. 6 oraz wyroki: z 17 stycznia 2002 r., II UKN 709/00, OSNP 2003 nr 20, poz. 497; z 19 lutego 2002 r., II UKN 115/01, OSNP 2003 nr 24, poz. 598; z 6 sierpnia 2014 r., II UK 513/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 10; z 24 czerwca 2015 r., I UK 357/14, LEX nr 1771400; z 1 marca 2016 r., I UK 60/15, LEX nr 2021927). Jest to bowiem powstanie niezdolności do pracy powodujące autonomiczną utratę zdolności do wykonywania pracy w dotychczasowym zakresie bądź uniemożliwiające całkowite wykonywanie

jakiegokolwiek pracy. Ponadto okresy składkowe i nieskładkowe wymagane do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, doprecyzowane w art. 58 ust. 1 ustawy emerytalnej, powinny być ustalane według daty niezdolności do pracy powstałej w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. W obrębie tego samego przepisu, warunkującego łączne spełnienie przesłanek nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie mogą wobec tego występować dwie różne daty powstania niezdolności do pracy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2016 r., I UK 424/15, LEX nr 2194884).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, odmawiając pełnomocnikowi skarżącej przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym ze względu na brak obligatoryjnego oświadczenia, że żądane koszty nie zostały opłacone w całości lub w części oraz brak stosownego profesjonalizmu w sporządzeniu skargi kasacyjnej.